

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.,
rândul cu litere garmond.

Proiectul de lege

despre școalele populare și naționalitățile.

De Dr. E. B.

Sub titlul acesta a apărut în Budapesta o broșură, scrisă în ungurește, în care se combate cu argumente puternice proiectul de lege al domnului conte Apponyi, asupra căruia mâne se va începe discuția în dieta țării. Cu permisiunea autorului, care e avocat în Budapesta, reproducem în întregime cuprinsul broșurei, după cum urmează:

Proiectul de lege prezentat parlamentului din partea conducătorului de mare nume al instrucțiunii publice maghiare, sub titlul regulării și îmbunătățirii salarelor învățătoarești, a provocat printre cetățenii de buze nemaghiare o agitație și o mișcare atât de generală, încât, conziderând scopul, fără îndoială nobil și patriotic, precum și interesele materiale ale corpului învățătoresc, publicul maghiar a rămas surprins.

La început așa se părea, că mișcarea aceasta se estinde numai asupra conducătorilor și a credincioșilor din metropolia gr. ort. română, cari își tem autonomia bisericăscă; dar nu peste mult au luat asemenea poziție și Sașii prudenți și circumspecți din tabăra partidului guvernamental, al căror conzistoriu a adresat în aceiași chestie întregului guvern o reprezentatiune, după formă cam domoală, dar în fond foarte hotărâtă, iar cercurile electorale guvernamentale săsești au provocat pe deputații lor din parlament, să iee poziție energică față de proiectul de lege.

Toate reprezentatiunile se plâng deopotrivă, că acest proiect de lege compus și prezentat din partea guvernului fără ascultarea confesiunilor în prima linie interesate, tae adânc în cercul de drept garantat prin legi fundamentale pe seama confesiunilor susținătoare de școale, iar de altă parte expun pe învățători, ba chiar și comunitățile bisericăști, șicanărilor nemotivate, comise din partea autorităților civile, șicanări menite, în urma restrângerii cercului legal de competență al respectivelor organe bisericăști, să subsape autoritatea acestora și să facă iluzoriu dreptul autonom al bisericilor susținătoare de școale.

Mai vine apoi dispoziția, care are de scop octoarea propunerii în limba maghiară în cursurile așa numite de repetiție, precum și propunerea comisiei, după care în școalele populare, în cari anumite procente de elevi sunt de buze maghiare, instrucția este a se face numai în limba maghiară, dispoziție, în care confesiunile jeluitoare văd o încercare de maghiarizare, lipsită de scop și volnică, contrară legilor fundamentale.

La această manifestație de protestare nu s'au alăturat până acuma Sârbii din patrie, dar rezervele acestora nu înseamnă nicicând o mulțămire cu proiectul de lege, ci nu-

mai o apucătură de tactică, în scopul esoperării îndepărtării din scaun a patriarhului, mai urgisit de ei și decât proiectul de lege.

Față cu această mișcare, ivită ca o apariție simptomatică, opiniunea publică maghiară, care în urma prezentării grăbite, făcută prin surprindere, a proiectului, abia a avut vreme să se ocupe cu chestia atât de importantă și de delicată și să mediteze în liniște asupra ei, s'a pus pe punctul de vedere al negațiunii răci, și întocmai precum ministrul de culte n'a aflat de necesară ascultarea factorilor interesați, nici lumea politică, și în special presa maghiară, n'a luat în serios și n'a format obiect de apreciere obiectivă din strigările de alarmă ale bisericilor, ba le-a trecut chiar la activul agitațiunilor naționaliste și a trecut peste ele simplu la ordinea zilei.

Pe lângă astfel de premise, nu e de așteptat alta, decât că legislațiunea nu-și va bate mult capul cu plângerile ridicate, ci va rezolva proiectul de lege în mod sumar. Dar dacă privim mai adânc, cu ochi critici, la gena chestiei, și precumpănim în mod obiectiv scopul proiectului și valoarea sa practică, nu putem să ne liniștim așa ușor. Cu atât mai puțin ne putem liniști, dacă partea de drept și politică a proiectului o luăm în cercetare calmă și obiectivă.

Fără îndoială, află că e o greșală de formă și pentru respectivi factori ofenzătoare înainte de toate cea procedură neexplicabilă, că ministrul reg. maghiar de culte, — fie și numai de dragul forme, — nu a ascultat mai nainte pe reprezentanții confesiunilor interesate, după cum a fost până acum obiceiul, care act de curtoasie la nici un caz nu putea să periclitze crearea legii, dar liniștea spiritele agitate, și prin aceasta creu o situație mai liniștită, mai normală.

Ca om cunoscător de drept nu-mi pot închipui o rezolvare corectă a vreunei chestii de interes public fără ascultarea tuturor celor interesați, fără ținerea în vedere a principiului „audiatur et altera pars”. O astfel de procedură provoacă neîncredere și antipatie precum și o rezistență de neînvinuit.

E dureros, că tocmai la acest proiect de mare însemnătate sunt de constatat astfel de apariții, și de aceea convingerea mea este, că în cazul menținerii și a votării neschimbate a aceluia, venind la rând întrarea în vigoare și executarea legii, situația ministrului de culte are să devină neplăcută, iar succesul așteptat dela lege poate să devină problematic.

Nu vreau să mă ocup acum cu partea juridică a proiectului și să arăt, că dispozițiile dificultate din proiect se lovesc de fapt de legile fundamentale, cari garantează un oarecare cerc de drept pe seama naționalităților și a bisericilor autonome, și nici să arăt, că oare corect și admisibil e peata tot, ca legi fundamentale (XX din 1848, IX,

XXXVIII și XLIV din 1868) să fie schimbate în mod incidental, iar prin aceasta să fie slăbită puterea obligatoare a legilor, cari stabilesc cadrele drepturilor; ci știind prea bine, că diriguitorii afacerilor publice subordonează fără nici o remușcare chiar și conziderațiuni de drept conziderațiunilor politice, vreau de astădată să lămuresc pe scurt numai partea politică a proiectului, supunându-l unei examinări nepreocupate. Pentru că ținând în vedere, ori scopul, ori efectul acestui proiect, trebuie să recunoaștem, că dispozițiile ce le conține au conziderațiuni și consecvențe politice cari merg foarte departe, și stabilirea lor formează cunoașterea valorii reale a proiectului. Condiția fiecărui prognostic de ceva încredere, este — *diagnoza corectă*.

Mănecând din acest punct de vedere, e de examinat, dacă proiectul corăspunde scopurilor mari ale statului ungar, și dacă dispozițiile conținute sunt acomodate pentru ajungerea acestui scop?

Pe lângă scopul general al educării populare, iasă la suprafață cel mai însemnat punct de vedere politic: consolidarea internă a statului ungar, ori consolidarea națională, un interes, care formează condiția principală, sine qua non, a greutății politice de rassă în patria noastră și garanția cea mai supremă a viitorului ei.

Se cere un optimism nemărginit, pentru ca cineva să țină de realizabilă problema mare a regenerării și consolidării naționale, fără cooperarea, ori chiar în contra bisericilor, ca reprezentante naturale ale naționalităților din patrie, cari formează partea mai mare a populațiunii, — în caz de necezitate poate chiar cu azistență de gendarmi. O astfel de întreprindere temerară ar avea de urmare o luptă vecinică, și prin urmare o consumare de forțe ale țării, cu slăbirea greutății politice a acesteia (cum s'a întâmplat și până acuma), o luptă, din care dușmanii noștri interni și externi ar scoate numai curaj și putere pentru a ne umili și a ne exploata. (Va urma).

Dela Lugoj. Domnul Dr. Aurel Vlad, deputat dietal, care cunoaște bine situația în cercul electoral al Lugojului, fiindcă a fost de față la alegere, onorându-ne eri cu vizita, ne-a comunicat faptul, că datele pe baza cărora am scris primul din numărul trecut, și pe cari le-am scos din o gazetă maghiară, sunt greșite. În acest cerc electoral Românii au 2200 voturi, iar ceilalți 1800. Prin urmare, majoritatea Românilor, ținând cont de împrejurarea, că slujbașii din toate comunele votează cu candidatul stăpânirii, e relativ foarte mică. Diferința între majoritatea din anul trecut și cea de acum se esplică astfel, că la alegerea din anul trecut mulți dintre Nemții din Lugoj s'au abținut dela votare, de astă dată însă nu. Alegerea dela Lugoj a fost deci o alegere de model. Lurul acesta îl confirmă și corespondentul nostru din Lugoj, care descrie mai la vale în mod amănunțit cele petrecute în acest cerc vrednic de toată lauda.

Alegerea dela Lugoj.

Correspondență particulară a „Teleg. Român.”

— 31 Martie n.

În rândul trecut v'am împărtășit domnule redactor, pe scurt, știrea îmbucurătoare, că valorosul protopresbiter gr. or. al Lugojului, Dr. George Popovic'u, a fost reales Mercuri în 26 Martie, c. de deputat dietal în cercul electoral al Lugojului cu o majoritate de 159 voturi, față de koșutistul A. Makay, care a căzut acum a doua oară.

O învingere aceasta, care va fi scrisă în istoria activității noastre politice cu litere de aur, și care va servi neamului românesc drept pildă și isvor de îmbărbătare în toate acțiunile îndeplinite cu scopul de a conserva în popor conștiința vie și caldă a demnității naționale!

Precum înainte cu 30 ani eroii flăcăi dela Plevna cu piepturile lor de oțal și cu prețul vieții lor au cucerit faimoasa redută Grivița, tot astfel vrednicii alegători români din cercul Lugojului, conduși de dragostea de neam, lege și moșie, au recucerit cetățuia lor proprie, la care răvneau și pe care doreau atât de mult s'o dobândească îngânfații impiegați ai sistemului șovinist de azi!

Strălucita biruință dela Lugoj a șters pata și rușinea dela Bocșa! Preoții rătăciți, învățătorii nesocotiți, și chinezii comunali trădători de prin cercul Bocșei, cari pentru banii lui Iuda și-au părăsit turma cuvântătoare, în fața isbândeii dela Lugoj ispășescă-și păcatul vătămător de neam, încingă-se cu brăul pocăinței, învălească-și capetele rușinate în saci cu cenușe, asculte glasul de muștrare al conștiinței și cutremure-se în tot internul lor privind cu ochii sufletelor lor împăienginiți de ceață orbitoare priveliștea măreață și înălțătoare de inimi, ce reprezintă actul alegerii dela Lugoj.

Oi călbejite, spălați-vă în lacul tămăduitor al Siloamului românesc și curățiți întoarceți-vă în domeniul dreptății și al adevărului vecinic dumnezeesc!

Insaite de a descrie alegerea, cred că e bine să scot la iveală toate eforturile și machinațiunile taberei contrare, ce se ni-zuie cu toate mijloacele permise și nepermise de lege să se înstăpânească preste acest cerc românesc.

Indată după anularea mandatului, deja în 12 Martie c. au sosit în Lugoj peste 700 gendarmi, cari au fost împărțiți în grupe de câte 10, 20, ori 30 de persoane, prin comunele aparținătoare acestui cerc. Numărul lor apoi, până în prezinta alegerii, s-a sporit la 1,200. Au fost recrutați și o mulțime de gendarmi călăreți din Hodmező-Vásárhely și Budapesta, mai ales pentru Lugoj, și pentru ziua de alegere.

Și s'au pus apoi pe lucr. Circulau stradele și pe fiecare biet sătean îl luau la întrebări, că unde merge, ce afaceri are, și în caprițul lor adeseori îl duceau la casa comunală, să se legitimeze. Mai ales preoții și învățătorii erau urmăriti la tot pașul, ziua și noaptea. Lor nu le era permis să comunice cu poporeniilor lor din sat. Când se întâlneau 2—3 oameni, odată erau împrăștiați și loviți cu patul puștii, în caz de nesupunere. Spionau apoi pe la ferestrii, și unde vedeau lumină, pâneau doar găsesc vre'un complot, Ear poporul tăcea și răbdă.

În tabăra maghiarimei se făceau combinațiuni pentru a-și căuta un candidat. Kossuthiștii agitați de olica jidovească Rozenthal et Comp, pretindeau cercul pe seama lor, argumentând, că numai grație ostenelelor lor s'a nimicit mandatul lui Popoviciu, Andrassyiștii pe de altă parte voiau să candideze pe unul cu program constituțional. Kossuthiștii au candidat pe Dr. August Makay, constituționalii pe marele proprietar G. Rohonczy. Acesta venind la Lugoj, și provăzând greutățile, se retrage. Constituționalii candidează acum pe Eugen Rónay, fostul comite suprem al Torontalului. Acesta își ține vorbirea de de program. Peste 2 zile vine însă la Lugoj guralivul Bela Barabás, viceprezidentul partidului Kossuthist, se pune în legătură telefonică cu toate comunele maghiare colonizate din cerc, ține o strajnică vorbire, bagatelizând pactul cu Austria, se folosește apoi de o apucătură rafinată și trimite lui Rónay o epistolă amenințătoare, în care îi declară, că în caz dacă va trebui să se facă balotagiu între Dr. Popoviciu și Rónay, kossuthiștii se vor abține de la votare. Epistola și-a avut efectul, căci Rónay pentru „salvarea maghiarismului” se retrage.

După ce ministrul Kossuth oarecum în numele coaliției — dar fără consământul lui Andrassy — trimite o telegramă de îmbărbătare clubului independist de aici, vine acum și fostul ministru Coloman Széll, prezidentul partidului constituțional, și într-o epistolă adresată prezidentului clubului constituțional, Fr. Suttág, roagă partidul, ca, „minden egyébből eltekintve” să se înroleze toți sub steagul independist, spre a nimici pe Români naționaliști.

În fața „primejdiei” partidele se împacă. În 24 Martie candidatul Dr. A. Makay își ține vorbirea de program. Vorbărețul Béla Barabás vine și de astădată la Lugoj, asistat de deputații Francisc Steiner și Dr. Friederic Hajdu (al Făgetului). Toți patru rostesc vorbiri fulminante, slujbașii și plebea se însufleștește, iar sala dela hotelul „Regele Ungariei” răsună de cântarea lui Kossuth și de Himnusz-ul lui Vörösmarty.

Acum era vorba numai de partidul maghiar, ce avea să răpună pe cel român! Și sberau în biruință, mai ales că o sumedenie de corteși — și mai grei și mai de calibrul „grofului Ronghioș” — erau trimiși prin comune, să rupă din tabăra noastră voturi românești!

Dar nici membrii partidului național de aici n'au stat cu mâinile în sân. După marea adunare de candidare ținută aici, în care mii de suflete sub un entuziasm de nedescris și pe lângă juruință isvorâtă din inimi curate au proclamat de nou candidat pe protopresbiterul Dr. G. Popoviciu, — deputații români prezenți, și anume T. Mihali, Dr. Stefan C. Pop, Dr. Suciuc și C. Brediceanu, dimpreună cu candidatul român, au cutreerat mai toate comunele din acest cerc, pe unde au fost primiți cu însuflețire nețărmurită.

Nu-i vorbă, de șicanări au cam avut parte, poporul însă ținea la dănsii ca la apostolii neamului, și sub impresiunea vorbirilor calde pare că vedeai, cum li-se redesteaptă și oțelește conștiința națională, pe carea nici porțile iadului nu o vor mai putea birui!

Se apropie ziua de alegere. E fixată pe Mercuri în 27 Martie n. Aparținând acestui cerc comune foarte multe, se decide, că votarea să se facă la trei comisiuni, De prezident general e numit protonotariul comitatens, Dr. Zoltan Talajdy. De prezidenți, viceprezidenți și notari sunt aleși mai tot slujbași din administrația municipală. Norocul nostru, că am putut alege dintre ai noștri bătrâni bărbați de încredere. Anume la comisia I. au fost aleși Dr. Nicolae Petroviciu și Dr. Aurel Vălean; la a II. Dr. Ioan Nedelcu și Dr. Petru Maier; la a III. Dr. L. Cigărean și Dr. C. Galici. În piața Izabela s'a clădit o baracă mare de scânduri, cu trei despărțăminte, fiecare cu câte 2 intrări opuse, pe sama partidelor luptace.

Tabăra contrară era sigură și jura, că va învinge, noi din contră tăceam și

speram, că vom birui. Dintre multele lor lamentări publicate prin ziarul lor din loc, eu din parte-mi și cu mine toată lumea românească a primit cu satisfacție următoarea declarație a lor, și anume: „Unterliegen aber die ungarischen Parteien und siegt die Fahne de rumänischen Nationalpartei abermals, so kann das als ein Beweis gelten, dass die Anfechtungen der vorherigen Wahl einer Berechtigung entbehren”.

Deja Marți, în preziua alegerii, fiind zi de târg de săptămână, se observase o mișcare neobișnuită. Prin toate strazele Lugojului, mai ales în partea românească, erau postați tot la 50 pași câte 2 jandarmi, spre a ne împedeza să comunicăm cu cei de prin comune. Eram dornici să știm cum stăm. Și primiam răspunsul laconic, că stăm foarte bine. Auziam însă și vești rele. Comuna Furdia cea cu 116 voturi e răpită! Comunele Zold și Lugojel asemenea! Apoi că din multe comune câte 4—5 „măcăiți” au trecut în tabăra lui Makay. Iar aserțiunile acestea în parte erau adevărate căci corteșii lui Makay mai ales în cercul pretorial al Begheului, ajutoarați de protopretorele Podrászky și de notarii comunali, cutreerău satele în liberă voce, duceau pe cei slabi de inger la casa comunală, îi mituiau cu bani și îi duceau apoi cu trei zile înainte într'un birt unguresc din Balint, unde au fost ținuți tot în beaturi, și apoi amețiți ca vai de ei au fost aduși cu trenul în presara alegerii la Lugoj. Aici apoi au fost baricadați într'un birt pustiu din partea germană, unde s'a continuat cheful până în ziua alegerii. În chipul acesta au fost aduși vre-o 50 furdieni, vre-o 14 zoldeni și alte uscături, cu totul vre-o 120, „Cari bieții s'au măcăit Ș'apoi rău s'ai mai căit!”

Drul V. Braniste îi cercetează, iar ei plini de rușine își ascund fețele și vre-o câțiva dintre ei, pe lângă toată paza gendarmilor, muștrați de conștiință, în decursul nopții fug în tabăra noastră.

O seamă din alegătorii români din comunele îndepărtate și mai ales aceia, cari se temeau, că nu vor fi îngăduiți să vină la alegere, au sosit încă în preziua alegerii. Aceștia ca odinioară creștinii primitivi, se ascundeau pe unde puteau „de frica jidovilor”.

Martii seara pe la orele 7 jandarmii au comis un act de volnicie ne mai pomenită. În localul redacției „Drapelului” candidatul Dr. G. Popoviciu, deputații C. Brediceanu, Dr. Stefan C. Pop, Dr. Ioan Suciuc și Dr. Aurel Vlad conferau asupra celor de făcut în ziua de alegere. Când de-odată apare în sală sergentul Vinze, împreună cu alți patru jandarmi, și „în numele legii” provoacă pe cei prezenți să părăsească localul imediat. În fața acestei obrăznicii deputații se revoaltă. Doi dintre jandarmi ridică puștile pentru a pușca. Deputatul C. Brediceanu chiamă la telefon pe prezidentul alegerii. Acesta vine în persoană și dă explicațiile recerute, taxând purtarea jandarmilor de un abuz (tulkapás) și cerându-și scuzele. Cazul acesta va da anză la juste interpelări și în dietă.

Iată și ziua alegerii! Palidele raze ale soarelui de primăvară inspiră în noi nădejdi de biruință. Așteptam cu dor să sosească mult iubiiții noștri alegători. Se dase porunca, că nici unui alegător nu e permis să intre în oraș înainte de orele 6. Dar iată-i că vin! Pe strada Timișoarei se vede un convoi de trăsuri încărcate cu românași. Într'o liniște tainică se oprese înaintea vastei curți dela biserica gr. or. Tăcuți, serioși fără steaguri, fără „frunză verde” spaima lui Hock, fără aclamațiuni de „Să trăiască”, dar cu fețele zămbitoare se coboară rând pe rând și intră plini de încredere în Dzeu, în curtea bisericii, locul taberei noastre! Iși mai fac câte o sfântă cruce și se retrag, spre a-și destăinui năcazurile și doririle.

Dinspre strada Făgetului iată alt convoi de trăsuri, cu alegători din alte comune, dar vin iar în tăcere conscii fiind, că au venit să săvârșească un important act național! Și harnicii aranșatori lugoieni îi primesc cu drag, cu manifestațiuni calde, dar tainice.

Și tot așa și iar așa soseau grupuri

de alegători din toate comunele. Ne povesteau de oile rătăcite, ademenite și corupte prin făgăduieli și bani de corteșii taberei contrare!

La orele 8 și jumăt. prezidentul e-nunță, că sunt doi candidați. Se sortează, care partidă să înceapă votarea. Norocul e partea lui Makay. Ei încep votarea. Bucurie mare în tabăra lui Israil, dar: „Wer zuletzt lacht, lacht am besten!”

La comisia I. votează mai întâiu Lugojul german, la a II-a Lugojul român, la a III-a comuna Szapáryfalva. Două fanfare șvăbești Vecseháza și Daruvár despice văzduhul. Cântecul lui Kossuth, Himnusz-ul și Szózat-ul răsună alternativ în tabăra independenșii. Hohote, răsăte, jocuri și sberături, falfăituri de steaguri, pene și cocarde ungurești, vorbe desprețuitoare adresate partidei noastre de către cei beți și turmentați: iată schița calaidoscopică a taberei contrare. Și când se temeau, că însuflețirea începe a scădea, cei 4 deputați prezenți, și anume Ernest Balogh, Petru Dobroslav, Andor Korda și Francisc Steiner se întreceau în vorbiri entuziaste, îmbărbătând gloata la luptă împotriva „dușmanului comun”.

Oropsii și pripășiți neamului din tabăra contrară erau de compătimit. Se căiau de faptul tradării, dar era prea târziu. Mulți dintre ei plângeau de rușine și remușcare, se simțiau în element străin și oftau după „ortaci” lor! Ba unii demascând mituirea, cu bărbăție votau cu Dr. Popoviciu.

În tabăra noastră ordine exemplară. Fiecare comună era postată deosebit, iar vătavul purta o tăbliță cu numele comunei. Aștepta rândul să intre în luptă. Preotul și învățătorul era în fruntea ei. Liniștiți și cu fruntea ridicată păseau în șiruri duple spre locul de alegere. Acolo așteptau și conversau intim cu piepturile pline de nădejdi de izbândă. Ba unii la vederea corteșilor împănăți riscau vorbele:

„Roșu, alb și verde
Măcaie iară perde!”

Până după orele 3 partida lui Makay ajunsese în avans aproape cu 900 voturi față de noi. Bucuria lor era sălbatică. Au urmat acum comunele noastre și încetul cu încetul am adus situația în echilibru. Fanfările din tabăra contrară amuțesc. Câte un desperat strigă de „Éljen” se mai aude. Îi apucă apoi frigurile desnădăjduirii. Corteșii se svărolesc, răsbat în tabăra noastră. Noi îi privim cu dispreț zimbitor și le arătăm drumul, pe unde au venit. Se duc opăriți.

Deputatul C. Brediceanu intră în tabăra contrară și imediat se reîntoarce întovărășit de deputații kossuthiști. „Poftiți și vedeți tabăra noastră, le zice el, — și învățați dela al nostru popor năpustit, cum știe el să-și apere dreptul și să cinstească legea!” Deputații încremenesc văzând atăta disciplină. Ardeleanul Korda zice, că: „ez a politikai érettségnek netovábbja”, iar deputatul Balogh exclamă, că așa o alegere curată nu s'a mai întâmplat de când există Ungaria! Chiar maiorul comandant al jandarmilor s'a exprimat, că: „nu pentru acestia, arătând spre Români, „ci pentru aceia de dincolo văd că am adus a'dru spuză de jandarmi!”

Și acum se încep șicanele. Prezidenții comisiunilor încep să trăgăneze votarea. Jandarmii călăreți caută să provoace vreo ciconire, spre a împedeza finalizarea alegerii. Sar cu caii pe trottoare, damele țipă și fug înspăimântate și numai sângelui rece al alegătorilor și precauțiunei conducătorilor e de a se mulțami, că nu s'a vărsat sânge.

Dincolo desperarea începe a lua dimensiuni tot mai mari, la noi însă nădejdea se potențează tot mai mult. Și acum corteșii împănăți cu sau fără câte un jandarm umblă cu trăsurile în ruptul capului după alegători de toate nuanțele. Dar înzadar. Noi dăm tot înainte, ei stagnează. Corteșii merg cu trăsurile după câte un slăbănog sau morbos și prin comunele învecinate. Pe la orele 8 numai era puui de om în partea contrară.

Se fixează orele de încheiere la cele 3 comisiuni. Ei se laudau, că mai au o

puternică rezervă, ceea ce ne-a pus pe gânduri. Telefonul dela redacția „Drapelului” era asaltat din toate părțile. Știre pozitivă nu le puteam da. În sfârșit pe la orele 10 știam deja că am învins! Cei prezenți în localul de redacție felicită călduros pe domnul Dr. George Popoviciu.

La orele 11 și jumătate din noapte se publică rezultatul alegerii. De dimineața și cât a ținut ziua nu s'a auzit nici o manifestație de bucurie. Acum însă apar ca din fundul pământului sute și mii de alegători, încungiură pe iubitul lor deputat și între ovațiuni frenetice de se cutremură Lugojul, îl conduc la locul de alegere.

Prezidentul Dr. Z. Talajdy publică rezultatul alegerii:

Dr. G. Popoviciu 1774.

Dr. A. Makay 1615 voturi. Domnul Dr. George Popoviciu e proclamat deputat ales al cercului electoral al Lugojului cu o majoritate de 159 voturi.

Între furtunoase ovațiuni de „Să trăiască!” iubitul nostru deputat e condus de 2 mii de oameni până la locuința sa, unde alesul mulțamește mai întâiu lui Dumnezeu pentru izbândă, apoi mulțamește alegătorilor și îndeosebi acum colegilor lui deputați pentru ostenelele aduse și promite că-și va jertfi tot restul vieții pentru limbă, lege, neam și patrie!

Înfăcăratul naționalist, deputatul Dr. Stefan C. Pop ține apoi mulțimei o vorbire înfocată, în care expune greutățile și șicanele de tot soiul îndurate în zilele din urmă, felicită pe nou alesul deputat, îl îmbrățosează cu ochii plini de lacrimi și în urmă mulțamește vrednicilor alegători pentru ținuta lor bărbătească.

Cea mai mare parte din alegători s'au adunat apoi în sala cea mare a „Concordiei” unde deputații Dr. S. C. Pop, Dr. A. Vlad, C. Brediceanu și Dr. Ioan Suciuc au ținut alegătorilor vorbiri însuflețitoare, îndemnându-i la statornicie, solidaritate și unire. Grosul alegătorilor și-a petrecut în cântări până în zori, când apoi după această învingere strălucită s'au reîntors toți plini de mândrie prin comunele lor, bucurie mare să le spună celor de acasă.

Astfel a decurs memorabila alegere dela Lugoj!

Români din patru unghiuri, strigați împreună cu mine:

Trăiască deputatul Dr. George Popoviciu! Trăiască iubiiții noștri deputați! Trăiască neînfriecții alegători din cercul Lugojului! Trăiască aranșerii lugoieni!

Frați români din alte cercuri! Scoateți învățăminte din alegerea aceasta memorabilă.

G. J.

Adunări de protestare.

Luni s'a ținut o impunătoare adunare poporală în Arad, în scopul de a protesta în contra proiectului de lege al contelui Apponyi. Au participat multe mii de oameni. Adunarea s'a ținut în piața din fața catedralei. A fost prezidată de dnul Mihail Velici, și a votat o energică rezoluțiune de protestare, în care se cere și convocarea unei adunări a întregii națiuni române din statul ungar. Mulțimea s'a dus apoi la reședința Preasfințitului Episcop I. I. Fapp, și a manifestat. A vorbit M. Velici, iar P. S. Sa a răspuns, că va rămânea pe calea datoriei, împusă de responsabilitatea ce o are în fața istoriei. A dat apoi binecuvântare mulțimei.

Adunare poporală s'a ținut Duminecă în Nădlac, comună fruntașe în dieceza Aradului. Aci asemenea s'a votat un proiect de rezoluțiune în care se ridică protest în contra tendințelor de maghiarizare.

În Făgăraș s'a ținut apoi eri, Marți, 2 Aprilie n. o adunare poporală foarte bine cercetată. Au fost de față multe mii de oameni. Despre decurgerea ei vom aduce în numărul viitor un raport amănunțit, primit la încheierea numărului de astăzi.

Imposantă a fost și adunarea

Sărbilor, ținută Duminecă în *Beci-cherecul mare* (Banat), a cărei însemnătate a crescut prin faptul, că *damele sârbe au prezentat presidentului adunării un protest propriu al lor, provăzută cu 30.000 de subscrieri, cu rugarea ca să-l înainteze guvernului unguresc.*

Protest.

Comitetul parohial al bisericii gr. ort. române din *Lipova*, dieceza Aradului, a luat în ședința din 11/24 Martie următorul conclud votat cu unanimitate:

1. Considerând, că una dintre agențele principale ce cad în sfera de activitate a fiecărui comitet parohial este a apăra și susține în întregime drepturile și așezămintele bisericii și școlii noastre confessionale, fiica bisericii, și a tracta și îngriji de aflarea mijloacelor pentru dotațiunea parohilor, învățătorilor și a tuturor celor ce stau în serviciul bisericii și școlii confessionale.

2. Considerând, că e dreptul stabilit și sancționat prin legea noastră fundamentală ași alege în mod autonom și fără de nici o ingerință străină, însuși poporul pe parohii bisericii, pe învățătorii școlilor confessionale și pe toți ceice stau în serviciul bisericii și școlii.

3. Considerând, că în sfera de activitate a comitetelor parohiale cade și apărarea vazei și onoarei bisericii gr. ort. române în înțelesul legilor.

4. Considerând, că poporul nostru sub scutul bisericii cu mari jertfe a înființat, a susținut și susține școlile noastre confessionale și ca răsplătă pentru jertfele aduse a avut și are mângăerea, că a izbutit a pune bază la o educațiune morală-religioasă, prin care se cresc cetățeni morali-religioși, stâlpi sinceri și puternici ai bisericii neamului nostru românesc și ai iubitei noastre patrii.

5. Considerând, că proiectul de lege prezentat dietei de ministrul de culte și instrucțiune publică Apponyi, referitor la școlile noastre confessionale și la salariisarea învățătorilor noștri, cum și condițiunile sub cari acest proiect maschează o îmbunătățire a soții învățătorilor noștri jignește și vatamă adânc drepturile bisericii noastre gr. ort. române autonome și sistează tot lăcarul confessional al școlilor noastre.

6. Considerând, că acest proiect este în flagrantă contradicție chiar cu punctul 1 din dispozițiunile generale ale statutului organic, sancționat și inarticulat ca lege.

7. Considerând, că școala confessională a fost totdeauna și este și azi cel mai puternic mijloc pentru conservarea bisericii, prin proiectul de lege școlar al lui Apponyi se ia bisericii din mână acest mijloc de existență, căci școala se ia de sub scutul bisericii și se pune la dispozițiunea exclusivă și sub autoritatea ministrului de culte și instrucțiune publică etc. etc.

În fața acestor și altor considerațiuni de aceeași valoare distructivă ce le oferă și le-ar aduce cu sine acel proiect, dacă d-n nefericire ar deveni lege, cari toate sunt tot atâtea primejdii pentru existența și dezvoltarea firească a bisericii și a poporului nostru românesc: comitetul parohial îngrijat de existența și dezvoltarea bisericii gr. ort. române și școlii sale confessionale și în legătură cu aceasta îngrijat de fericirea și prosperarea poporului român, în unanimitate aduce următorul

Concluz:

Comitetul par. g. ort. român din *Lipova* față de proiectul prezentat dietei de ministrul cultelor și al instrucțiunii publice Apponyi, referitor la școlile noastre confessionale, ridică protest solemn, și alăturându-se la procedura prea bunilor săi Arhieri ai bisericii noastre române gr. ort., întreprinsă de ei prin prezentarea la locul competent a memorandumului bisericii contra acelui proiect îi roagă cu umilință a continua lupta, în cadrele legii și a întrevini în caz de lipsă și la factorul suprem legal constituțional și a expozera, ori modificarea proiectului din cestiune în conzonanță cu legile din 1869 încă în vigoare și cu considerațiune la caracterul confessional al școlilor noastre și la susținerea intactă a autonomiei noastre bisericesti gr. ort. rom., ori a împedece de a deveni lege acel proiect al lui Apponyi, referitor la școlile noastre confessionale și a cere dela cel ce a sancționat legea fundamentală, Statutul organic al bisericii noastre, să impună guvernului Său, nu să distrugă ci să păzească și respecte această lege.

Asigurăm pe înțelesul tuturor Arhierii, căpi legali și întârzi de Maiestatea Sa prea banul nostru rege, ca capi și conducători legali ai bisericii noastre gr. ort. rom. că preoțimea, învățătorimea și inte-

ligența și poporul drept credincios al bisericii noastre rom. gr. ort. va fi totdeauna cu Arhierii Săi într'u apărarea drepturilor, vazei și onoarei și a susținerii bisericii și școlii noastre confessionale.

Precum ca fi buni și credincioși ai patriei noastre iubite am sacrificat și vom sacrifica tot ce ni se va cere pentru susținerea intactă și pentru fericirea acestei patrii, tot asemenea ca fi credincioși ai neamului nostru românesc, ai bisericii și școlii noastre confessionale, vom lupta în cadrul legilor și vom sacrifica totul pentru susținerea intactă a neamului, a limbii și datinelor noastre străbune, a bisericii noastre gr. ort. române, naționale și a școlii noastre confessionale.

NOUȚĂȚI.

„*Albina*“ pentru gimnaziul din Brad. Institutul de credit și economii „*Albina*“ din Sibiu, a votat pentru gimnaziul din Brad suma de 10.000 cor., din care sumă 2000 cor. le-a solvit la cassa arhidiecezană din Sibiu.

Avansare. Colonelul *Mihail Șandru*, comandantul regimentului 2 de infanterie din Sibiu, a fost numit comandant de brigadă la Brașov.

Caz de moarte. După cum ni-se scrie din Sighisoara, Sâmbătă în 17 Martie a. c. la orele 9 din zi a răposat tatăl colaboratorului nostru extern, dl Dr. *Nicolae Regman*, candidat de profesor, în Sighisoara în etate de 72 ani. Dumnezeu să-l odihnească în pace. Familiei întristate exprimăm condolențe. Decedatul e deplâns afară de colaboratorul nostru încă de văduva *Elena* credincioasă sa soție, de fiica *Elena* măr. *Muntean* și de ginerile *Chirion Muntean*, preot.

Pentru gimnaziul român gr. ort. din Brad. au intrat la direcțiunea gimnazială următoarele contribuiri mai însemnate: Dr. *Eusebiu Roșca*, protosincol, dir. sem., Sibiu 200 cor., „*Bistrițana*“, institut de credit și economii, Bistrița 200 cor., „*Bihoreana*“, institut de credit și economii, Oradea-mare, din ofertul de 1000 cor. a depus 200 cor. Au făcut ofert: Dr. *Teodor Pop*, adv., Hălmgaiu, *Silviu Cutean*, *Sabin Banciu*, oficeri, Brad, *Zeno Rozvány*, *Ilia-Murășană*, *Nicolae Timbuș*, măcelar, Brad, *Vasile Giurgiu*, preot, *Vața-de-sus*, *Mihail Perian*, plugar, *Mesteacăn*, fiecare câte 200 cor. Laudă și mărire lor!

Direcțiunea gimnaz.

Adunare poporală. Locuitorii cercurilor pretoriale *B.-Huedin* (Bánffyhungyad) și *Hida* (Hidalmás) sunt convocați la adunarea poporală, ce se va ține în *Fildul-de-șos* în 8 Aprilie st. n. 1907 în curtea școlii române gr. cat. la 1 oară după miazăzi cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Votul universal. 3. Libertatea presei și a întrunirilor. 4. Proiectul de lege asupra școlilor și învățătorilor poporali confessionali. 5. Proiect de rezoluțiune. 6. Inchiderea adunării. Convocarea e scrisă de mulți fruntași români din acele părți.

Români decorați de Sultan. Generalul român *Mavrocordat*, adjutant regal, generalul *A. Robescu*, măestru al curții princiare și dl *Diamandi*, șef de secțiune la ministerul de externe, au fost decorați cu marele cordon al ordinului *Mejidie*. Două dame de onoare au primit ordinul *Nișa* i. Sefacat clasa a doua. Sultanul a mai decorat și alți funcționari români.

Maiestatea Sa, va merge în zilele acestea la Praga, după cum promisese. Va fi însoțit de ministrul prezident austriac *Beck* și de ministrii *Prade*, *Pațak*, *Marchet* și *Fort*. Orașul Praga se pregătește să-i facă primire strălucită.

Împăratul german *Wilhelm II.* la *Viena*. După știrile ce sosesec din Berlin, împăratul german va veni cu începutul lui Iunie pentru o zi la *Viena*, ca să asiste la desvălirea monumentului împărătesei *Eli-saveta*.

† *Ioan Pop de Alamor*, funcționar la guvernul regnicolar din *Serajevo* a decedat Vineri, în 29 Martie nou la orele 4 d. a. în etate de 62 de ani. Il deplânge văduva *Vincența*, și fii *Ioan*, *Anrel* și *Sabin*, precum și număratoase alte rudeni.

† *Severul Ionel Axente* în etate de 3 luni, a răposat în Domnul, Marți, 1 Aprilie n. a. c. în Sibiu. Il deplânge întristatăii părinți *Dumitru* și *Ana Axente*, precum și părinții acestora.

Dela cassa arhidiecezană. Pentru gimnaziul din Brad au mai intrat următoarele oferte: Din *Beclean* 71.18 cor., din *Breza* 42.68 cor., din *Vimamică* 6 cor., din *Bulzești-de-sus* 14 cor., din *Beșineu* 13.94 cor., din *Dobârea* 19.28 cor., din *Ozun* 12.4 cor., din *Zagon* 17.90 cor., din *Cornățel* 32.20 cor., și din Sibiu suburbial *Iozefin* 97.30 cor., adunați dela următorii: *Mateiu Voileanu* 50 cor., *Demetriu Câmpian* 20 cor., *Petru Simtion* 10 cor., *Nicolau E. Iordan*, *Nicolae Joandrea*, *Georg Pettkesku*, câte 2 cor., *Iosif Marcu sen.*, *Ioan Logojan*, *Petru Simtion jun.*, *Elisabeta Poponea*, *Lazar Țărean*, *Toma Joandrea*, *Iosif Marcu jun.*, *Ana Imbărușiu vd.*, câte 1 cor. Câțiva cu sume mai mici.

Lupta pentru școle. În congregația dela *Aiud* canonicii *Gavril Pop* și *Dr. A. Bunea* au făcut propunerea, ca însuși comitatul să ceară retragerea proiectului lui *Apponyi*.

Inundarea Tisei. Lângă *Csongrad* și în locul unde se revarsă *Crîșul*, a crescut *Tisa* așa de tare, încât a eșit din alvie și a acoperit ținuturi întregi cu apă. Locuitorii acestui ținut sunt în o panică grozavă.

Catastrofă în minele dela *Drye-Fontaine*. Din *Iohannesburg* se vestește, că în baia dela *Drye-Fontaine* au explodat două lăzi pline cu dinamită. În urma sguduirei puternice au fost omorâți doi albi și 15 indigeni. Trei albi și 16 indigeni au fost răniți.

Novă biserică românească în America. În orașul *Saroyer* (statul *Dacota*, America) s'a zidit biserică românească; sfîșirea ei va avea loc în primăvara aceasta. Preot român e *Benedict Ilescu*.

Portretul lui Shakespeare. Într'un sat de lângă *Darlington* (Anglia) s'a descoperit un vechiu portret al lui *Shakespeare*, care se presupune că a fost pictat în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. El reprezintă pe poet la vârsta de 30 ani.

Gorkij bolnav. Renumitul scriitor rus *Maxim Gorkij* reintorcându-se în zilele trecute din America, a sosit în Rome, unde s'a stabilit, dar acum zace greu bolnav.

Armata papei. Conform unor știri, *Papa Piu X* a dat un ordin de zi armatei Sale din Vatican, puindu-le soldaților la inimă, că nu aju g exercițiile corporale, ci e necesar ca soldatul papal să se știe și *rușă* lui *Dzeu*. *Papa* a luat această măsură pentru-că a văzut, că de un timp încoace un spirit de scepticism, lănceazăște curajul soldaților din Vatican. *Papa* are patru corpuri de armată, între cari corpul compus din tineri recrutați din familiile aristocrate va fi înlocuit cu elemente democratice.

La fondul *Victor și Eugenia Tor-dășianu* pentru înzestrarea fetelor sărace, următoarele dșoare participante la școala de dans de sub conducerea controlorului „*Reuniunii sod. rom. din Sibiu*“, dl *Nic. Stoica* în calitate de instructor, au dăruit și anume: *Paraschiva Apolzan*, *Ana Negruțiu*, *Paraschiva Drăgan*, *Maria Ciontea*, *Elena Avrigean*, fiecare câte 2 cor. 40 bani, *Mărioara Lugojan* 2 cor., *Elena Veștemean* și *N. N.*, câte 40 bani.

Mulțămite.

Prieteni și cunoscuți, cari din tristul incident al pierderii iubitei și neuitatei mele soții, *Victoria*, și-au adus aminte de nespusa mea durere și s'au grăbit a mă mângăia prin condolențe, sunt rugați să primească pe calea a ceaasta respectuoasele și sincerele mele mulțămite. Cetea, 5 Martie 1907.

Ioan Neagoie, preot.

Farmacie românească. Ne permitem a recomanda atențiunii On. public din *Alba Iulia* și jur. că farmacia „la sf. *Stefan*“ din piața *Alba-Iuliei* (lângă casa orășenească) o dinoară a dlui *Leo Storffer*, trece cu ziua de 4 Aprilie a. c. în proprietatea dlui *Nic. Vlad*, farmacist în *Orăștie*. Cunoscând renu-

mele bun ce și l-a câștigat această firmă în piața *Orăștiei*, nu ne îndoim, că și farmacia cea nouă din piața *Alba-Iuliei*, condusă de fiul dsale, dl *Virgil Vlad*, se va nuzi ca în curând să-și câștige prin satisfacerea tuturor așteptărilor mușteriiilor săi, cea mai mare și mai deplină încredere. [78] 4—5

Oficială.

Se atrage luarea aminte a preoților din arhidieceză, și în deosebi a celor de nou instituiți, că — pe temeiul statutelor fondului de penziuni — are să se poarte un disc anume pentru acel fond.

a) în *Dumineca Floriilor* și

b) a doua zi de *Rusalii*.

Banii incurși se trimit oficiilor protopopești în fiecare caz numai decăt. Ordin nou nu se mai dă în această privință.

Parohii să se convingă nemijlocit, dacă epitropiile au solvit premiile de asigurare, și taxele fondului de penzie, luând — la caz de lipsă imediate măsuri pentru achitare.

Din public.†)

Mulțămite publice.

La producțiunea școlară din 18 Februarie v. c. aranjată de corpul învățatoretic din *Rășinari* au binevoit a contribui următorii domni și doamne:

În buletul nostru poet, secretarul literar al „*Asociațiunii*“ dl *Octavian Goga* 15 volume pentru biblioteca școlii noastre, în valoare de 25 cor., *Victor Brote*, silvicultor 10 cor., *Vad. Maria Dr. Maier*, prot. 6 cor., *Iacob Ciucean*, primar com. 5 cor., *Sora C. Mitrea nr. 569*, 4 cor., *Dr. Ioan Bucur*, medic comunal, *Mihail Jurca*, not. com., *Eremia Dancăș*, comero., fiecare câte 2 cor., fam. *Iosif Marcu*, Sibiu, fiecare câte 3 cor., *Maniu Lungu*, paroh, *Bucur Dancăș jun.*, ambii câte 2 cor. 60 fileri, *Alăman Dancăș*, poștar 2 cor. 20 fil., *Emilia Cioran*, paroh, *Romul Constantinescu*, paroh, *Nicolae Giurcoiu* 709, *Aurel Salca*, *Dumitru Suroiu*, vicenotar, *Coman Droc*, comero., *Dumitru Dădărlat*, comero., fiecare câte 2 cor., *Bucur Țincu*, comero. 1 cor. 80 fileri, *Nicolae Vidrighin* 1 cor. 30 fileri, *Ioan Cioran*, *Nicolae Lungu*, *Ioan Rența*, *George Stoica*, *Savu Lungu*, *Vasile Ilcuș*, *Maniu Isdrailă*, *Alăman Duca*, *Șerban Ilcuș*, *Nicolae Crețu*, *Bucur Mitrea*, *Șerban Marcu*, *Oprea Ciocone*, *Ioan Lubinschi*, *Bucur Țincu*, fiecare câte 1 cor. 20 fileri, *Maria Dr. Crișan*, *Iulia Dancăș*, *Nicolae Fleschin*, vicenotar, *Ioan Neagu*, frv., (ambii din *Poplaca*), *Coman Hămbășan* director școlar în pens., *Ioan Lungu*, *Eugenia Rădescu*, învățat. la asil, *Stanca Albu*, *Nicolae Crețu*, ped., *Ioan Manocrăvean*, ped., *Petru Isdrailă*, *Bucur Suroiu*, *Ioan Poplăcenel*, fiecare câte 1 cor., *Emilian Crăciun*, teolog, *Bucur Lungu*, *Maria Bogdan*, *Ioan Giurculeț*, *Nicolae Jianu*, *Dumitru Vidrighin* 511, *Ulpian Stefan* student, *Radu Bărcian*, *Andrieu Bărcian*, *Achil Bărcian*, *Șerban Cruciat*, *Nic. Droc*, *Ana Hămbășan*, *Maria Rășpop*, *Ioan Vidrighin* 543, *Aleman Drago*, *Dobra Cruciat*, *Ioan Omotă*, *Șerban Bloțu*, *Coman Fleschin*, *Ioan Băra*, *Petru Băra*, *Ioan Blezu*, *Sora Pitariu*, *Sora V. Droc*, *Dobra Vasilioiu*, *Bucur Barbăalbă*, *Radu Bratu*, *Bucur Hurdubelea*, *Ilie Galea*, *Dan Cruciat*, *Oprea Brote*, *Maria Fleschin*, *Opreana Ilițu*, *Maria Bucurel*, *Sora D. Cruciat*, *Coman Micoiu*, *Mărina Suroiu*, *Dobra Droc*, *Ana I. Pop*, *Vasile Runcan*, par., *Vasile Rășpop*, *Iacob Poplăcean*, *Ioan D. Vidrighin*, ped., fiecare câte 60 fileri, *Vlad Bozdoghinș*, *Bucur Căzan*, *Iacob Pitariu* 494, *Iacob Pitariu* 458, *Oprea Severin*, *Nicolae Săcu*, *Ioan Vidrighin* 616, *Ioan Licoiu*, *Magdalena Pitariu*, *Stana Pitariu*, *Sora B. Omotă*, *Nicolae Poplăcian*, *Petru Naită*, *Bucur Podariu*, *Ioan Tichindelean*, *Sora Barbăalbă*, *Iosif Pitariu*, *Bucur Obârșă*, *Ioan Iliu*, *Bucur Barbăalbă*, *Maniu Vasilioiu*, *Bucur Sămăn*, fiecare câte 60 fileri, *Ioan Țincu*, *Paraschiva Poplăcenel*, câte 40 fileri și *Ioan M. Severin* 30 fil.

Peste tot afară de prețul cărților donate bibliotecii au incurș 131 cor., din cari scoțându-se speșele în sumă de 49 cor. 98 fileri, rămân în folosul școlii 81 cor. 2 fileri.

Pentru sprijinul moral și material, care ni-s'a dat, direcțiunea școlii în numele corpului didactic se simte plăcut îndemnată a exprima și pe această cale cele mai călduroase mulțămite tuturor stimaților participanți și contribuți.

Rășinari, 1/14 Martie 1907.

Direcțiunea școlii.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta direcțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 20/1907 P.

[85] 2-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională română gr. or. din comuna bisericească Soporul de Câmpie, protopresbiteratul Turda - se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Postul învățătoresc fiind împreunat cu cel cantoral, învățătorul ales va avea să presteze și serviciul de cantor, Dumineca, sârbătoarea și în zile de lucru, cu copiii de școală va cânta sf. liturgie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: din repartitie dela popor 400 cor., din locul ce compete cantorului și din venitele școlare 200 cor.; cuartier natural în edificiul școlii, usufructul grădinei școlare și lemnele necesare de foc, din cari se va încălzi și sala de învățământ.

Concurenții au a-și așterne rugărilor lor instruite, conform normelor din vigoare în termenul numit, la oficiul protopresbiteral concertat și înainte de alegere să se prezenteze poporului în vre-o Duminecă sau sârbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Soporul-de-Câmpie, 25 Februarie 1907.

Pentru comitetul parohial:

Jacob Chiffa m. p.
paroh-prez.

Nr. 317/1907.

Vidi.

Jovian Murășan
protopresbiter.

Nr. 1120/1906

[83] 2-3

Concurs

În urma ordinului conzistorial din 7 Noembrie 1906, Nr. 10771 Bis., prin aceasta se descrie concurs din oficiu pentru întregirea parohiei de cl. III. Almașul de-mijloc, protopresbiteratul Orăștiei cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitorilor preoțești de-a stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral al Orăștiei în termenul indicat.

Concurenții vor avea a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a cânta, cuvânta și eventual a și celebra.

Orăștie, 28 Decembrie 1906.

Oficiul protopresbiteral al Orăștiei.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 13/1907. D. f. g.

[87] 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea unui post de profesor ordinar la gimnaziul român gr. or. din Brad, cu specialitatea *limba latină și limba germană*, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Concurenții își vor adresa petițiile lor comitetului gimnazial și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi că sunt Români de confesiunea gr. or.

2. Atestat de moralitate.

3. Atestat medical, că sunt deplin sănătoși.

4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești, școlare și regulamentelor în vigoare și la caz, dacă se va pretinde, se obligă a propune și alte obiecte, cari i-se vor distribui de direcțiunea gimnazială.

5. Diploma de profesor, conform art. de lege XXX din 1883 și în caz, dacă a mai fost aplicat: document de conduită despre anii de serviciu.

Beneficiul împreunat cu acest post e: salar fundamental de cor. 2400 (două mii patrusute), șase cincuinalii de câte 100 cor. și drept de penziune la fondul arhidiecezan de penziuni, dela datul denumirii.

Brad, din ședința comitetului gimnazial, ținută la 8 Februarie 1907.

Vasile Damian m. p. Dr. Pavel Opreșca m. p.
prezident. secretar.

Redactor responsabil Teodor V.

Un tinăr român

cu câteva clase reale sau gimnaziale se aplică imediat ca **practicant** în **Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszeben).**

Petițiile să fie scrise cu mâna proprie.

Nu numai cetit

dar și probat trebuie săpunul din lapte de crin — **Steckenpferd** —

dovedit de bun, medicinal, de Bergmann & Co., Drezda și Teschen a/E (mai nainte săpun din lapte de crin al lui Bergmann, marca 2 băieși), dacă dorește oarecine să aibă teint alb și liber de pistru, cum și o culoare delicată a feții.

Se află de vânzare cu 80 fil. în Sibiu la farmacia „la urs” (piața mică), farmacia E. Rummler, str. turului, C. Müller, piața mare, drogeria Carl Morscher, str. cispădiei, I. B. Misselbacher sen., piața mare, G. Meltzer str. cispădiei și gusteriții, piața mică prima fabrică transilv. de luminări de stearin (str. cispădiei), 82 51-52 Carol Arz (str. cispădiei), cum și în Sighișoara la farmacistul W. Lingner, I. B. Misselbacher.

Biblioteca religioasă
— a „Telegrafului Român” —

Sfinții:

1. Vasile cel mare 20 fil.
2. Marele Mucenic George 30 „
3. Apostolii Petru și Pavel 30 „
4. Marele Mucenic Dimitrie și Sfinții Marii Impărați Constantin și Elena 30 „

Ediție populară, alcătuită după „Viața Sfinților”, tipărită în București la 1835, de **Simion Popescu**, protopresbiter. Sibiu 1906. Tiparul TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE, de unde se pot procura

UN MOTOR cu benzin (Otto) de puterea unui cal,

aproape nou, dorește subscrisul, pentru a-și putea lărgi atelierul, să-l pună în vânzare. Cei interesați se pot adresa zilnic la:

Ioan Handel

[84] 2-3 Cispădie (Heltau) Nr. 326

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu”.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

- Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote K — 24
2. Trifoiul, de Eugen Brote — 24
3. Prăsierea pomilor, de D. Comșa — 24
4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean — 80
5. Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote 1-60
6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu — 70
7. Statutele tovărășiilor agricole —
8. Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen) —
9. Povețe pentru stăpîrea gâdacilor de Maiu — 10
10. Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii —
11. Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii — 10
12. Scurtă povățuire la stăpîrea șoarecilor de câmp — 10
13. Cum să îmblățim orzul de bere — 18

LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ

Din SIBIU—NAGYSZEBEN

ofere spre cumpărare următoarele recuisite bisericești

CĂDELNIȚE de fer nichelate	12—
” de argint de China	18—
” de argint de China	24—
” de argint de Alpaca	22—
CANDILE argintate, dela cor. 10-50 până la	200—
” din argint de China dela cor. 14 până la	400—
CĂLDĂRUȘE ptru apă sfințită din argint de China 19— ¹² 24— ¹² 30— ^{15 cm.}	
” ptru apă sfințită din argint de Alpaca 26— 32— 38—	
CANDELABRE de sticlă cristalină:	
Inălțime Diametrul Nr.	
80 60 1772 pentru 6 lumini	28—
80 60 pentru 6 lumini	23-40
80 45 1778 pentru 4 lumini	52—
80 45 1778 pentru 6 lumini	70—
90 55 1782 pentru 6 lumini	75-40
90 55 1782 pentru 8 lumini	98-80
120 80 1780 pentru 10 lumini	222-30
1841 pentru 12 lumini	225-30
200 120 1783 pentru 30 lumini	466—
CHIVOT de argint de China	118—
de argint de China	92—
CLOPOȚEL pentru altar, argintat cor. 4—, 6— și	8—
” pentru altar, din argint de China cor 7 — până	10—
CRUCI de lemn pictate simplu cor. 9-50, mai fine	12—
” din argint de China, cu Domnul Christos gravat	15-40
” din argint de China aurite, cu Domnul Christos gravat	19-50
” din argint de China, cu Domnul Christos, în email	28—
” din argint de China, cu Domnul Christos, în email	32—
SFESNICE din argint de China, 33 cm. înălțime	18 20
” din argint de China, 42 cm. înălțime	26—
” din argint de China, 78 cm. înălțime	83 20
” din argint de China, 100 cm. înălțime	100—
RIPIDE din argint de China, prăgina de lemn cu 2 iconițe în oleu	73—
POTIRE din argint de China cu disc, 26 1/2 cm. înălțime, discul și interiorul potirului aurit	27-50
POTIRE din argint de China cu disc 26 1/2 cm. înălțime, complet aurit	36—
POTIRE cu disc, vasul și discul din argint curat, iar piciorul din argint de China.	114—
POTIRE cu disc, complet din argint curat	188—
LINGURITE pentru cuminecătura din argint de China, aurite	4 40
COPIE (cuțit) pentru agneți, din argint de China, aurit	7-20
STEA pentru agneți, bronz, aurită	5 60
” pentru agneți, din argint, aurită	12—

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Streinbruch)

se recomandă cu insistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 7— Sibiu — Nagyszeben.

Recuisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană

Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu se pot procura icoane cu

Îngroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67 20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efteuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătasă: mărimea 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătasă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.